

Recopilació de topònims

Del llibre «Els noms de lloc a l'Alt Maresme dels segles XI-XIII» de J. M. Pons i Guri

CANET, RIERA DE, 33,9. El 1073 la riera de Canet ja era un topònim plenament consolidat. Pot derivar dels canyars de les vores de les rieres i els canyars de zones mig inundades, com també dimitiu de Cannum, estany o aiguamoll. Al 1083 apareix en la forma de Caneto, 40.1. El nom de Canet apareix molt sovint i no resulta insòlita la seva menció com a castro de Canet 61,4, o com a nom afegit a altres accidents geogràfics com serra de Canet, 57,7 o com a referència d'una propietat en el cas de manso Poncio de Caned, 61,5. El primer esment com a hàbitat més caracteritzat és del 1157, citada manso per villa de Caneto, 67,5.

En definitiu paisatge dominat per les canyes, canyada, canyissar, etc...

PLANO, VINERADE, 38, 5. Topònim no identificat per la seva imprecisió dintre del terme de Canet. Pel seu significat es podria deduir que fa referència al pla de Canet. Al de ponent, pla de Mas Burri o Mas Gurri o el de llevant Pla del Sant Crist o Vall de Martra...

MALLA, LA 38, 6. No identificat, pot tenir un sentit de «canya seca», si deriva de *mallo*. No és segura la seva inclusió a l'actual terme de Canet.

A gent d'absolut arrelament canetenc com la meua tia Vilara (Teresa Mas Vilà 18....1965), li havia escoltat moltes vegades l'expressió. «No tenir ni una malla». Jo aleshores em pensava que podia tractar-se d'alguna mena de moneda antiga, però no, segurament es referia a no tenir ni un trist manat de canyes dels que s'utilitzaven com a encenalls abans a Canet. Però també podria provenir de no tenir ni una gota d'oli o altra matèria greixosa que sura damunt d'un altre líquid. (D'aquí segurament ve que d'una taca se'n digui una medalla...) i, per tant, en el sentit d'anar flac d'escaidums, prim de ventre, etc... Pel que fa a «malla» relacionat amb les canyes a Morella per exemple parlen d'una malla de carrasques en comptes d'una mata.

A l'AM també parla d'una malla de llenya, que interpreta com a feix de llenya menuda, o sigui, el que al rodal de Canet se'n deia «feixina» i a altres llocs fogots o boscalls per a forn. Feixos de llenya que es feien amb les branques d'esbrancar i esporgar pins i amb la brolla d'estassar al sotabosc quan es gestionava el bosc, lligat amb tiges de ginestera i altres plantes flexibles. Combustible habitual per als forns de pa, però també de terrissa i d'obra.

6.MALLA f. Paratge del riu prim d'aigua per algun relleu del llit o per una altra circumstància. L'ACM. diu haver localitzat aquest terme a Móra d'Ebre. A Arenys existia Malla com a cognom d'un llinatge originari, però també existeix en molts altres llocs.

MALLAR O MALLAR-HI en substitució de guaitar o guaitar-hi. Malla qui ve! p.e. Tinc la remota sensació d'haver-ho sentit en el llenguatge infantil del meu temps. No n'estic segur però. Fins aquí ALC..MOLL. Vol 7 p. 171 i 172.

CROUS, riera de. Recordo un home molt vell que li deien en CROUS, potser n'era originari... Entre Sant Iscle i Sant Cebrià?

POI DE FANIOL, 45,8. Aproximadament situat a la zona de Pedracastell. Fanió i fonoll són la mateixa planta, diu que no saben exactament de quin lloc es tracta. Podria ser el turó del costat del de Pedracastell en direcció SO i que el Dr. Marià Serra quan va comprar-ho va rebatejar com a Turó de Sant Jordi. Si més no tinc molt present que en aquest turó el fonoll s'hi donava molt especialment.

SERRA D'ARBOTIO, 45, 11. Limit entre el terme actual de Canet i Sant Pol. ARBOSSEDA que no té a veure amb la del mateix nom entre Calella i Pineda (61,1). (Vegeu Onomasticon, II, 219). Això tindria a veure amb el que es coneixia pels pins del Xulu i la vinya de l'hereu Golba? serra amunt de les Roques Blanques.

AQUALORADELLA, 45, 18. Topònim que marca el límit oest amb Arenys de Munt i que s'ha conservat quasi en la mateixa forma i es diu torrent de l'Oradella. Potser té relació amb Auradella, d'Aurum, que a Canet dèiem Auró i aurons, abundoses abans en els baixos dels turons. Aubó que es convertirà en Albó, etc...

LAVADOR, top, 38,2 p. 48. Datat el 1079 i situat en un lloc indeterminat entre Canet i Sant Pol.

Pons i Guri diu que significa terreny amb molt pendent (però possiblement caldria afegir-hi i que s'esllavissa amb molta facilitat, atès que deriva del llatí *albes* (labes *labilis*?) del qual deriva igualment el topònim Llavaneres i els mots catalans: allau, lavallol (per deformació labael), esllavissar, esllavissada, etc...

També dona lloc a LÀBIL, adj. sinònim de caduc, inestable// Dit d'aquella substància o compost químic que es descompon amb facilitat. Segons D. IEC, definició, per tant, molt incompleta per no dir analfabeta. El DRALE fa una descripció una mica més precisa: *LÀBIL del llatí LABĪLIS ADJ. . Que resbala o se deslliza fàcilment.// 2. Fràgil, caduco, débil. // 3 fig. Poco estable, poco firme en sus resoluciones.// 4 Quim. Dícese del compuesto fácil de transformar en otro más estable.*

Cap d'aquestes dues entrades no recull un adjectiu aplicat a la qualitat de LÀVIL o a la manca d'enteresa de caràcter d'una persona o que canvia fàcilment de criteri, que és del darrer que li paria, que no sosté ni manté les postures morals o polítiques i que canvia amb facilitat. L'ACM hi afegeix que es refereix a la qualitat de llenegadís i per extensió esllenegar, terme que s'usa profusament en el gènere de punt. Al diccionari de Mn. Griera no hi figura.

Font: Els noms de lloc a l'Alt Maresme del segle IX-XIII de J. M. Pons i Guri. El Setciències. Col. Memòria històrica - 4, 2000

Recopilació de
XAVIER MAS GIBERT